

Våg av demonstrationer och övervåld i Tibet

Under januari och februari har protesterna mot Kinas hårdföra styre i Tibet trappats upp. Det som tidigare främst varit en serie enskilda självbränningar har under 2012 förvandlats till en proteströrelse som involverar tusentals tibetaner.

TEXT: GUSTAV MÄNSSON

KANSKE BÖRjade det den 8 januari med Sonam Wangyals (Lama Sobha) självbränning i Dharlak. När lågorna slukat den 40-åriga Sobha och hans kropp förts bort av polis, beger sig en stor grupp tibetaner till polisstationen för att hämta upp den vördade lamans kvarlevor. Folkmassan avvisas dock och istället utbryter tumult. Till slut får de uppretade tibetanerna tillåtelse att ta med sig kroppen som paraderas genom staden. En massljusmanifestation hålls strax därefter till Sobhas ära.

Sedan Lama Sobhas självbränning har minst 15 större demonstrationer hållits i framförallt östra Tibet (Sichuan- och Qinghaiprovinsen på kinesiska kartor). Den 14 januari använder kinesisk polis skjutvapen mot obehäpnade demonstranter i Ngaba, vilket resulterar i minst två allvarligt skadade tibetaner. I ett flertal efterföljande incidenter i både Kardze och Ngaba skjuts minst fem tibetaner (sannolikt fler) till döds och många skadas. Under senare delen av januari och februari har demonstrationerna som tidigare varit koncentrerade till Tibets Khamprovins spridit sig väster- och norrut till Amdo. En solo-protest har också genomförts i Lhasa.

Parallellt med denna nya demonstrationsvåg har självbränningarna fortsatt. Sedan årsskiftet 2011–2012 har nästan lika många tibetaner valt denna ultimata självoffring som under hela 2011. När detta skrivs har 23 tibetaner satt eld på sig själva sedan 2009 (ytterligare tre är ännu obekräftade): 22 på mindre än ett år, 10 (eller möjligen 13) under 2012.

Som väntat har Kina svarat med ett enormt säkerhetspådrag. Kloster i östra Tibet är under konstant bevakning, och munkar och nunnor arresteras, relegeras och indoktrineras. I många städer (framförallt Ngaba

town) är den polisiära närvaron enorm, med checkpoints och polispatruller i så gott som varje kvarter. Flera utländska nyhetsteam har bekräftat detta efter att osedda ha lyckats filma inifrån några av protestområdena. Många vanliga tibetaner har också arresterats i samband med oroligheterna; enligt Human Rights Watch har hundratals pilgrimer frihetsberövats på väg tillbaka från Kalachakra-undervisningen i Indien och tvingats undergå "politisk omskolning".

Det finns all anledning att tro att både självbränningarna och demonstrationerna kommer att fortsätta – kanske till och med

öka i antal. Ett tecken på detta är att Kina helt har stängt TAR-provinsen för utomstående fram till slutet av mars. Detta eftersom Losar (tibetanska nyåret) infaller i slutet på februari. Därefter är det inte långt till Lhasa-upprorets minnesdag 10 mars. *

Under februari har Svenska Tibetkommittén uppmanat regeringen att öppet fördöma våldet i Tibet. Visa att du inte accepterar Sveriges tystnad genom att kontakta Utrikesdepartementet eller Carl Bildt personligen per mail eller brev. Överväg också att skriva till den kinesiska ambassaden. Exempelbrev och adresser finns på vår hemsida www.tibet.se. Hör av dig till oss om du får svar.

På denna karta från International Tibet Network finns alla 23 bekräftade självbränningar i Tibet sedan 2009 utmarkerade. Kartan visar också de orter där de största demonstrationerna ägt rum under 2012. En handfull protestaktioner som framförallt inträffat i områdena kring Yushul (Kyegundo) och Nangchen under februari saknas.